

Ο έλεγχος της αυθαίρετης δόμησης: η εμπειρία του Συνηγόρου του Πολίτη

Τον παραπάνω τίτλο είχε η εισήγηση της Βοηθού Συνηγόρου, επικεφαλής του Κύκλου Ποιότητας Ζωής, κυρίας Χρύσας Χατζή, στην ημερίδα που διοργάνωσε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας στις 25 Ιουνίου 2009 με τίτλο «Ο έλεγχος των κατασκευών και η αυθαίρετη δόμηση: Αρμοδιότητες, νομοθεσία, προτάσεις»

Σύνοψη

Επί 10 έτη ο Συνήγορος του Πολίτη δέχεται αναφορές πολιτών για παραλείψεις ελέγχου της αυθαίρετης δόμησης από τις κατά τόπους πολεοδομικές υπηρεσίες αλλά και για παράλειψη κατεδάφισης όταν η αυθαιρεσία αρμοδίως διαπιστωθεί. Διατρέχοντας τις ετήσιες εκθέσεις της, συνταγματικά κατοχυρωμένης, ανεξάρτητης αυτής Αρχής (www.synigoros.gr) προς τη Βουλή των Ελλήνων, διαπιστώνει κανείς ότι τα θέματα δόμησης αποτελούν σταθερά το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό των περίπου 2000 αναφορών κατ' έτος που άπτονται θεμάτων περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής, αναφορών που συνιστούν χαρακτηριστικό δείγμα της ανά τη χώρα κακοδιοίκησης που παρατηρείται στις πολεοδομίες. Κακοδιοίκησης που ανθεί στα σκοτεινά, εκεί που οι γκρίζες ζώνες των διάσπαρτων κανονιστικών ρυθμίσεων καταλείπουν περιθώρια αποσπασματικής, αντιφατικής εφαρμογής ή και αποχής από την τήρησή τους. Η υποστελέχωση των πολεοδομικών υπηρεσιών με επαρκές εξειδικευμένο προσωπικό συντελεί επίσης σε μεγάλο βαθμό στη δημιουργία τετελεσμένων καταστάσεων. Στις δομικές αυτές δυσλειτουργίες προστίθενται η ελλιπής τήρηση στοιχειωδών κανόνων νομιμότητας, όπως η υποχρέωση απάντησης, υποχρέωση προσήκουσας αιτιολόγησης, αλλά και η μειωμένη κατανόηση βασικών αρχών της χρηστής διοίκησης. Οι προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη εντοπίζουν διαφορετικά προβλήματα κακοδιοίκησης που καλούν προς επιμέρους διοικητικές ή κανονιστικές λύσεις (λ.χ. η προσαρμογή του κτιρίου στον περιβάλλοντα χώρο, βλ. ετήσια έκθεση έτους 2008) αλλά αποκαλύπτουν παράλληλα και μια σταθερά: τη γενικευμένη ανομία που διαπιστώνεται στη μη κατεδάφιση αυθαιρέτων, την οποία η Ανεξάρτητη Αρχή συστηματικά αναλύει, εκθέτει και ελέγχει, εκκινώντας από τη βασική παραδοχή ότι η αυθαιρεσία στα αυθαίρετα δεν είναι απλώς διοικητική δυσλειτουργία που θεραπεύεται με την ίδρυση μιας ακόμη υπηρεσίας, αλλά υπόθεση ουσιαδώς πολιτική, που θα συνεχιστεί όσο την καλύπτει η γενικευμένη ανοχή του πολιτικού κόσμου και των πολιτών.